

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

Rīgā

Par putnu gripas risku kaķiem

Slimību profilakses un kontroles centrs (turpmāk – Centrs) kā Eiropas Savienības Agrārās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmas (turpmāk – EWRS) tīkla fokālais punkts ir saņēmis informāciju no Polijas kompetentās institūcijas par vairākiem laboratoriski apstiprinātajiem putnu gripas gadījumiem dažādās Polijas pilsētās. 2023. gada 5. jūlijā notika Eiropas Komisijas Veselības drošības komitejas sanāksme, kurā tika uzaicināti Eiropas Slimības kontroles un profilakses centra (turpmāk – ECDC) un Eiropas Pārtikas nekaitīguma centra (turpmāk – EFSA) pārstāvji, lai izvērtētu situāciju Polijā.

Pēc jaunākās uz šo brīdi pieejamas informācijas, laikā posmā no 2023. gada 10. jūnija līdz 24. jūnijam Polijā uz putnu gripu testēti 33 kaķi, 24 gadījumos pierādīta inficēšanās ar A(H5N1) gripas vīrusu. Inficētie kaķi reģistrēti Gdaņskas, Gdiņas, Pruščas, Ļubļinas, Bidgoščas un Poznaņas pilsētā, kur nav lielu mājputnu fermu vai uzņēmumu. Pagaidām viennozīmīgs secinājums par kaķu inficēšanās apstākļiem un infekcijas avotiem nav izdarīts. Inficēšanās gadījumi cilvēkiem nav konstatēti.

2022. gada decembrī Francijā tika reģistrēt putnu gripas gadījums kaķim pēc kontakta ar putniem fermā, bet 2023. gada aprīlī ASV un Kanāda ziņoja par putnu gripas gadījumiem suņiem un kaķiem, kuri inficējušies, visticamāk, nonākot kontaktā ar savvaļas putniem.

Putnu gripas uzliesmojumi savvaļas putnu vidū Latvijā joprojām turpinās līdz ar to inficēšanās risks pastāv arī zīdītājiem, t. sk. kaķiem un suņiem. Tādēļ Centrs lūdz Pārtikas un veterināro dienestu informēt praktizējošos veterinārārstus par situāciju Polijā un par gadījumiem, kad ir nepieciešams testēt kaķus un suņus ar respiratoriem vai neiroloģiskiem simptomiem uz A(H5N1) gripas vīrusu, sevišķi gadījumos ja ir konstatēti epidemioloģiskie riska faktori. Tas ļaus laikus identificēt iespējamus putnu gripas gadījumus mājdzīvniekiem un novērstu arī cilvēku (dzīvnieku saimnieku) inficēšanos. Centrs aicina arī sniegt rekomendācijas iedzīvotājiem, kas jādara, lai novērstu suņu vai kaķu inficēšanos un kā rīkoties ar slimajiem vai mirušiem suņiem un kaķiem, jo ir svarīgi minimizēt cilvēku inficēšanās risku. Centra skatījumā minētās rekomendācijās ir ļoti svarīgas arī suņu un kaķu patversmju darbiniekiem un brīvprātīgajiem.

EWRS tīklā Polijas kolēģi dalījās ar ieteikumiem kaķu īpašniekiem:¹

- Izvairīties no saskarsmes ar slimiem vai mirušiem kaķiem, tīrīt un dezinficēt potenciāli piesārņotas virsmas, mazgāt rokas pēc saskares ar dzīvniekiem.
- Ja iespējams, turēt kaķus iekšstelpās.

¹ <https://www.wetgiw.gov.pl/main/komunikaty/Komunikat-III-GLW-w-sprawie-choroby-kotow/idn:2283>
DOKUMENTS PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

- Pirms dzīvnieka ielaišanas no balkona vai terases ķepas jānomazgā ar standarta mazgāšanas līdzekļiem;
- Novērst kaķu saskari ar apaviem, kas tiek izmantoti ārpus mājas;
- Barot kaķus tikai ar pārtiku no zināmiem avotiem.

No savas puses Centrs rekomendē:

“Inficēti putni izdala putnu gripas vīrusu ar siekalām, izkārnījumiem un gļotām. Vīruss kādu laiku var saglabāt inficēšanās spēju, atradoties apkārtējā vidē, t. sk. ūdeņos, augsnē un uz virsmām. Inficēšanās notiek gan saskarē ar inficētu dzīvnieku, gan ar piesārņotiem vides objektiem. Cilvēku saslimšanas gadījumi līdz šim pasaulē bija ļoti reti, tomēr, ja pietiekams daudzums putnu gripas vīrusa nokļūst cilvēka organismā (ieelpojot vai nonākot tiešā kontaktā ar mutes, deguna vai acu gļotādu) cilvēks arī var saslimt ar putnu gripu. Ar putnu gripu var saslimst arī citi zīdītāji, inficējoties no putniem. Tādēļ vietās, kur savvaļas putniem konstatēti putnu gripas gadījumi vai ir redzami slimi vai mirušie putni, atpūsties un peldēties ir riskanti un to darīt nedrīkst. Nedrīkst pieļaut arī suņu un kaķu uzturēšanos vietās, kur ir konstatēti ar putnu gripu slimie vai mirušie putni.

Ja cilvēkam 14 dienu laikā pēc kontakta ar slimiem vai mirušajiem putniem, kaķiem, suņiem vai citiem zīdītājiem, kā arī pēc saskares ar vidi vietā, kur putniem ir konstatēti šādi gadījumi vai apstiprināta putnu gripa paradās akūtas augšējo elpceļu slimības pazīmes (paaugstināta ķermeņa temperatūra, drudzis, kakla sāpes, klepus, muskuļu sāpes, slikta dūša, vemšana, caureja, iekaisušas acis, apgrūtināta elpošana), nepieciešams palikt mājās, sazināties ar ārstu, informēt par slimības simptomiem, minētajiem inficēšanās riska faktoriem un sekot ārsta norādījumiem”.

Centrs lūdz informēt par veiktajiem pasākumiem un, ja nepieciešams, Centra speciālisti var piedalīties situācijas apspriešanā un ieteikumu sagatavošanā.